FOR DEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS
ON SALE AT YOUR POST OFFICE OR BANK

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

FOR DEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS
ON SALE AT YOUR POST OFFICE OR BANK

VOLUME XXIV. — LETO XXIV. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), DECEMBER 24, 1941. ŠTEVILKA (NUMBER) 301

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Duluth, Minn. — Dne 12. decembra je v St. Mary's bolnišnici umrla Anna Lampe, v starosti 84 let. Rojena je bila v Ljubljani in je leta 1900 prišla v Ameriko k svojemu bratru misijonarju Rev. Simonu Lampetu, ki je misijonaril med Indijanci v Minnesoti, kateremu je gospodinjila celih 39 let. — Pred 12. leti se je preselila v New Duluth. Ker je zadnja štiri leta skoro vedno bolehala, je skrbela za njo njena nečakinja Mary Lampe, ki je sedaj sama težko bolna. Pokojna je bila samska.

Brooklyn, N. Y. — V sredo, 10. decembra se je morala podati v bolnišnico zaradi nevarne operacije na očesu naša rojakinja Cecilija Burgar, stanujoča pri sestri na 424 Melrose St. Operacijo je srečno prestala in se ji obrača na boljše.

New York. — John Terček, urednik "Glasa Naroda", ki je že dalj časa bolan, je zadnji teden toliko oslabel, da je moral popolnoma prenehati z delom. Doslej je doma pisal uvodnike in svojo kolono "Peter Zgaga."

Kakor se poroča iz Washingtona, so ameriške poštne oblasti z napovedjo vojne Nemčiji in Italiji, ustavile pošto v omenjeni državi in prav tako v vse one kraje, ki so pod okupacijo Nemcev in Italijanov. Tako je sedaj ameriška pošta za slovenske kraje zaprta vse do konca sedanje vojne. To velja tudi za vso Jugoslavijo.

Joliet. — Dne 13. t. m. je tu umrl Jos. Novak, star 73 let in doma od Novega mesta. Pred leti je bival v nekem malem mestu v Minnesoti, kjer je bil poštar in mirovni sodnik, 15 let je pa bil v Jolietu. V Ameriki je bil 45 let.

Buenos Aires, Arg. — Dne 17. novembra t. l. je bil pri delu ubit Jože Mežnaršič, mizar po poklicu in doma od Žužemberka na Dolenjskem. Padel je z visokega odra in bil je na mestu mrtev. Zapušča ženo in dva otroka.

Novi uradniki

Slovensko Samostojno Podporno Društvo "Kranj" je izvolilo za leto 1942 sledeče uradnike: Predsednik Math Kern, podpredsednik John Cebul, tajnik Frank Stefa, 6414 Varian Ave. Zapisnikar Stanley Kalan, blagajnik Frank Fende. — Nadzorniki: Joseph Drobnič, John Kern in Joseph Kne. — Zdravniki: dr. F. J. Kern, dr. Carl W. Rotter. — Seja se vrši vsako drugo sredo v mesecu ob 7:30 zvečer v sobi št. 4 v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Nov odbor

Društvo Waterloo Grove, št. 110, W. C., je izvolilo na glavni seji sledeči odbor za leto 1942: Predsednica Celia Jacklitz, podpredsednica Uršula Branisel, blagajničarka Anna Skolar, tajnica Gertrude Laurich, zapisnikarica, Jennie Potochnik. Nadzorni odbor: Pauline Balish, Molly Tomaric in Mary Plesec. Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Popravek

V božičrem oglasu našega councilmana Mr. Edwarda Kovačiča je ponotoma stalo, da je Kovačič councilman 32. varde, kar pa je seveda napačno. Mr. Kovačič zastopa 23. vardo.

TRDEN ZID AMERIŠKO-FILIPINSKEGA VOJAŠTVA

Obnovitev japonskih napadov na vzhodno obalo Luzona, ki je oddaljen 75 milj od Manile.

JAPONCI PRIZNAVAJO, DA SO IZGUBILI PRI NAPADIH NA WAKE OTOK, DVOJE RUŠILCEV

MANILA, 24. decembra. — Ameriško poveljstvo naznanja o novem izkrcanju močne japonske sile v bližini Altimonana, ob vzhodni obali Luzona.

"Na severu se nadaljujejo srditi boji," pravi poročilo iz glavnega stana generala Douglasa MacArthurja. "Ameriške in filipinske čete še vedno uspešno zadržujejo izkrcanje Japoncev v okrajih Lingayen zaliva.

Altimonan je majhen kraj, kjer se navadno shajajo ribiči. Pokrajina okoli tega kraja je hribovita in hribi se raztezajo skoro prav do morja.

Napadi holandske mornarice

Mornarica Holandske Vzhodne Indije je silno napadla japonske ladje v Davao pristanišču. Neki 10,000-tonski japonski tanker, ki ga je natančno na sredo zadela težka holanska bomba, je v plamenih eksplodiral.

Koliko Japoncev se je prav za prav izkrcalo z osemdesetih transportnih parnikov, o katerih se je poročalo, da se bližajo tem obalam, ni dognano. Gotovo pa je toliko, da je stena, ki jo tvori ameriško in filipinsko vojaštvo, doslej neprebojna.

SAN FRANCISCO, 23. decembra. — Japonsko mornariško poveljstvo priznava, da je izgubila Japonska dva rušilca pri poizkusih izkrcanja na Wake otoku.

VAŽNI ZAKLJUČKI KONFERENCE MED DELAVCI IN DELODAJALCI

Konferenco je končal predsednik Roosevelt, ko je naglo sprejel točke sporazuma. — Tekom vojne ne bo več stavk niti delavskih izporov. — Imenovanje posebnega delavskega vojnega odbora.

WASHINGTON, 23. decembra. — Predsednik Roosevelt je povzročil danes nenadno zaključenje konference med zastopniki delavcev in delodajalcev, in sicer s tem, da je naglo sprejel točke, glede katerih se je konferenca zedinila, med katerimi je tudi obveza, da ne bo nobenih stavk in izporov za časa sedanje vojne.

Ustanovljen bo nov delavski vojni odbor, ki bo imel jurisdikcijo nad vprašanji zaprte delavnice. Predstavniki delodajalcev pa so zavzeli stališče, da se vprašanj, ki nastajajo zaradi zaprtih delavnic, ne predlaga temu odboru.

Točke zedinjenja

Točke, glede katerih se je konferenca zedinila, so:

Tekom vojne ne sme biti nobenih stavk ali delavskih izporov.

Vsa sporna vprašanja se mora poravnati mirnim potom.

Predsednik naj imenuje vojni delavski odbor, kateri naj ima moč uravnavanja vseh delavskih sporov.

Predsednikovo odločitev je z veseljem pozdravil Philip Murray, predsednik CIO organizacije, dočim je William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, izjavil, da je "nad vse vesel tega glorioznega zaključka."

Božični ples

Slovenski dom na Holmes Ave. prireja jutri, t. j. na božični dan plesno veselico. Na razpolago bo dobra godba, in seveda tudi okrepčila. Pričetek ob 4. popoldne.

Asesment v SDD

Ker je jutri božični dan, bodo društva, zborujoča v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., pobirala asesment naslednji dan, t. j. v petek zvečer.

PADALA REŠILA ŽIVLJENJE PETIM LETALCEM

WINTERSET, Iowa, 23. decembra. — Danes se je rešilo s pomočjo padal z odskokom iz bombnika, kateremu so v višini 3,000 čevljev, nenadoma odpovedali motorji, pet padalcev, častnikov ameriškega letalskega zbora. Bombnik je treščil na zemljo ter zgorel.

Kam pa jutri večer?

Na plesno veselico kluba št. 49 JSZ, to se razume. Tam bo veselo in prijetno, da se ne bo nikomur mudilo domov. Na razpolago bodo tako rekoč najboljše dobrote tega sveta, Krištofova godba bo pa poskrbela za tiste, katere rade pete srbe. — Vabi odbor.

Clevelandska SNPJ Federacija

Zastopniki društev, ki spadajo h Clevelandski SNPJ federaciji, se opozarjajo, da se v nedeljo, dne 28. decembra vrši seja lokalne federacije, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek seje ob 9. uri dopoldne. — Predsednik.

Asesment

Tajnik društva "Združeni bratje" št. 26, SNPJ bo pobiral asesment v petek, 26. decembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Dobrotljivi Miklavž

Snoči je nosil Miklavž v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma, kjer je bogato obdaroval mlade pevce in pevke mladinskega zbora S. D. D. na Waterloo Rd., pa tudi odraslih, ki so si stekli zaslug za ta zbor, ni pozabil. Mladina se je izborno zabavala.

Na dopustu

Na deset dnevni dopust je prišel na svoj dom v Madison, Ohio John Ule iz Camp N. 26 Infantry, Ft. Devens, Mass. — Želimo mu mnogo zabave.

ZAVEZNIŠKI BOŽIČNI RADIO PROGRAM

Jutri med 12. uro in 1. popoldne, clevelandski čas, bo oddajan iz New Yorka poseben radijski božični program, na katerem bodo zastopani vsi zavezniški narodi, ki so v vojni proti fašističnemu osišču, namreč: Kitajska, Poljska, Čehoslovaška, Norveška, Svobodna Francija, Grčija, Belgija, Luksenburg, Anglija, Holandska, Kanada, Avstralija, latinsko ameriške republike, Jugoslavija, Sovjetska unija in Zedinjene države.

Medtem ko program ne bo oddajan z nobene clevelandske radijske postaje, pa ga ujamete, ako poizkusite bližnje postaje NBC Blue Network, ki so 1509 Akron, 1270 Detroit in 570 Youngstown.

Zaposlenost telefona

Ohio Bell Telephone družba sporoča, da pričakuje na sveti večer in potem na božični dan rekordno število telefonskih klicev na daljavo. Tisoče oseb bo klicalo svoje prijatelje in sorodnike po vseh delih Zedinjenih držav. Ker je telefonska družba že itak zelo zaposlena zaradi vojnega stanja, v katerem se nahaja dežela, je razumljivo, da bo morala sedaj posvetiti še več svojih energij tej zahtevi. Družba opozarja, da je zato pričakovati raznih zakasnitev pri klicih, dočim bodo tudi prav gotovo slučaji, ko se ne bo moglo vsem niti ustreči. — Družba prosi, da bi bili vsi klici in razgovori kolikor mogoče kratki in številke naj se točno označijo.

ROOSEVELT IN CHURCHILL NA RADIU

Danes popoldne ob petih bosta govorila po radiu predsednik Roosevelt in angleški premier Churchill. Njiju govor bodo oddajale vse tri clevelandske radio-postaje, namreč WTAM, WHK in WGAR.

Rusi osvobodili važno železniško progo

Rusi prodirajo vsepovsod ter potiskajo ob celotni fronti Nemce vztrajno in nevzdržno nazaj.

MOSKVA, 24. decembra. — Ruske čete, ki so naglo vzpostavile neposredne kumunikacije med Ljeningradom in Donskim bazenom, so v svoji veliki zmagoviti ofenzivi zopet zavzele mesto Gorbačevo, ki leži 150 milj južno od Moskve, ter vrgle Nemce preko reke Volhove.

Na severozapadu so bile nemške čete, ki so več mesecev ogrožale Ljeningrad, potisnjene nazaj do Volhova ter so izpostavljene zdaj popolnemu uničenju.

Ob vsej fronti se vrše srditi boji, poročajo iz Moskve. Armada pod generalom Kirkilom Mereckovom je prodrla 50 milj zapadno od Tihvina, kjer so zdaj silni snežni viharji in 22 stopinj mraza pod ničlo.

Okoli Možajska so zavzeli Rusi tekom zadnjih desetih dni 70 vasi. Na fronti okoli Tule pa so zavzeli tekom 24-urnih bojev 25 vasi in naselij.

Najhujši boji se vrše zdaj okoli Jaroslavca, kjer si prizadevajo Nemci zastaviti Rusom nadaljnje prodiranje. Tu imajo Nemci nešteto barak, pripravljenih za prezimovanje nacijske vojske.

Izredna zabava

V Jankovičevem Cafe na 528 East 152 St. bo jutri ob 2. uri popoldne izredna plesna zabava ali "Jam Session". Igralo bo 12 različnih godb, in Maestro Frankie bo sodeloval.

Odobritev davkov

Clevelandski državljani so včeraj z veliko večino odobrili tako mestne kot okrajne davke, ki so bili potrebni za nadaljnje uspešno obratovanje raznih mestnih ustanov.

Poroča se, da je maršal Petain v odporu proti nacistom odstopil

Nemci pred novimi potezami v francoski Afriki. — Možno je, da bodo vdrli skozi Turčijo proti Sueškemu prekopu. — Maršal Petain je bil brez moči.

LONDON, sreda, 24. decembra. — Dolgo pričakovano nemško prodiranje v Francosko Vzhodno Afriko, in sicer preko glave starega francoskega maršala Petaina, ki je brez moči, je že v teku.

Brzojavke naznanjajo, da je maršal Petain po jeznem, toda brezuspešnem protestu proti nacistom, resigniral.

Nemške čete se pomikajo proti španski meji

Poročila iz Švice naznanjajo, da se že pomikajo nemške čete preko okupirane Francije proti španski meji. Nemške čete so se pričele pomikati v tej smeri takoj nato, ko se je doznalo, da je Hitler odstavil najvišjega nemškega vojaškega poveljnika ter sam prevzel vrhovno poveljstvo nad nemškimi četami.

Obvestilo Nemcev v Turčiji

Nemško poslaništvo v Istanbulu je obvestilo ondotne nemške trgovce, naj bodo pripravljeni, da "za nekaj časa prenehajo v januarju s svojimi posli." Angleški opazovalci položaja so mnenja, da bodo Nemci kmalu stavili Turčiji nove zahteve po ekonomskih in celo vojaških koncesijah, in da so, kakor navadno, zdaj začeli svojo vojno živcev proti Turčiji.

Petain se je obotavljal

Poroča se, da Nemci zahtevajo, da izpolni maršal Petain vse svoje obveznosti, ki jih je dal nemškemu maršalu Goeringu tekom sestanka ž njim dne 1. decembra. Takrat se je poročalo, da je rekel Petain, da se Nemci lahko poslužijo vseh baz v francoski Afriki, ako morejo do njih brez pomoči francoske mornarice.

V naslednjih treh tednih pa se je Petain neprestano izgovarjal, samo da mu ne bi bilo treba izpolniti obljube, ker se je, prvič, bal francoskega ljudstva, drugič pa je videl, kako Angleži v svoji ofenzivi gonijo Nemce in Italijane iz njihovih postojank.

Nove ofenzive Nemčije

Poročila iz Švedske naznanjajo, da utegnejo Nemci pričeti z dvojno ofenzivo: skozi Turčijo proti Suezu in istočasno v francosko Afriko.

CHURCHILL SVARI AMERIKO PRED VELIKO SILO NEMČIJE

Nihče naj si ne utvarja, da bo Nemčijo zlomil notranji razkroj, temveč jo bo treba potolči z orožjem.

GLOBOKO OBČUTJE NAD JUNAŠTVOM RUSIJE IN NAD VSTOPOM ZEDINJENIH DRŽAV V VOJNO

WASHINGTON, 23. decembra. — Winston Churchill, premier Velike Britanije, ki je izjavil, da je hvaležen Bogu za Zavezništvo Zedinjenih držav v tej vojni, je posvaril Amerikance, naj nikar ne upajo, da bo dosežena zmaga z notranjim razkrojem Nemčije. Mesto takega upanja je treba računati na "knockout" Nemčije na bojnem polju.

Nemci imajo še vedno ogromne zaloge

Nemci imajo še vedno ogromno zalogo vojnih potrebščin, je rekel Churchill, in to kljub svojim izgubam v Rusiji. Poleg tega pa imajo prednost produkcije ne samo svojih lastnih tovarn, temveč tudi tovarn vseh poraženih držav Evrope. Temu more odpomoči samo produkcijska sila Zedinenih držav.

Premier Churchill se je udeležil s predsednikom Rooseveltom konference s časnikarji v Beli hiši.

Govor po radiu

Jutri popoldne bosta govorila po radiu ameriškemu ljudstvu in ostalemu svetu predsednik Roosevelt in premier Churchill. (Ker je poročilo datirano z včerajšnjim dnem, bo slišati ta važna govora po radiu danes. — Uredništvo).

Premier Churchill ni skrival svojega vzhičenja nad slavnimi ruskimi zmagami in nad vstopom Amerike v vojno ter je izjavil, kakšna razlika je v sedanjem času in v dolgih nočeh leta 1940.

Rooseveltova primerjava časnikarjev

Oba državnika sta sedela ob veliki predsednikovi mizi, pred katero so stali časnikarji, katerim je predsednik smehljajočega obraza predstavil Churchilla, kateremu je dejal, da naj se pazi v pogovoru s časnikarji, kajti angleški novinarji so jagnjeta, ameriški pa volkovi. Razume se, da je izzval predsednik s to opombo med vsemi navzočimi mnogo dobre volje.

Churchillove ugotovitve

Churchill je ugotovil predvsem sledeče:

Angleži bodo branili Singapore z vsemi svojimi močmi, dokler se ne bo zbralo dovolj moči, da se prične na Pacifiku zavezniško ofenzivo proti osišču.

Nemci so dobili občutne udarce v Rusiji in bojna moč ruskih armad je naredila na vse silen vtis.

Produkcijska sila Zedinjenih držav bo dosegla tak razmah, da bo edini problem, ki bo še preostajal, vprašanje, kako spraviti izdelano blago na razne fronte.

Med Veliko Britanijo in Zedinjenimi državami bo edinost akcije, ne pa edinost poveljstva, edinost vzajemne podpore, ne pa edinost kontrole.

Ameriški vojni svet

Kmalu po tej konferenci s časnikarji se je naznanilo, da je bil ustanovljen v kabinetu posebni vojni svet, kateremu pripadajo vodilni ameriški državniki, vojaški in mornariški poveljniki.

Churchill je povedal ameriškim časnikarjem, da ne more opisati svojih globokih občutkov nad junaštvom ruskih armad in nad vstopom Amerike v vojno.

Nemški umik ni bluf

Na vprašanje, da-li je nemški umik pred Moskvo bluf ali so bili Nemci res prisiljeni do njega, je Churchill odgovoril:

"Nemci so dobili tam zelo silen udarec. Hitler je obljubil nemškemu ljudstvu zavzetje Moskve, zdaj pa se čimdalje bolj oddaljuje od nje.

Na vprašanje časnikarjev, če se Churchill strinja z morebitno fonferenco, katere bi se udeležil on, Roosevelt, Stalin in Čiangkajšek, je premier odvrnil z "da".

SEDMI ITALIJANSKI GENERAL UBIT

LONDON, 23. decembra. — Radio iz Vichyja poroča, da je po vesteh iz Rima umrl v bolnišnici v Neaplju za ranami, ki jih je dobil v Libiji, italijanski general Giulio Borsaeli. Omenjeni je bil poveljnik Trento divizije ter je bil že sedmi italijanski general, ki je izgubil življenje v tej vojni.

EKSEKUCIJE TREH FRANCOZOV

NEW YORK, 23. decembra. — Angleški radio poroča, da so nacisti oficijelno naznanili tri nadaljne eksekucije Francozov v Parizu, in sicer zaradi "delovanja v prid sovražnikom" in zaradi "prepovedane nošnje orožja."

Napad na deklico

Včeraj so pripeljali v Mount Sinai bolnišnico neko enajst let staro deklico, katero je kriminalno napadel v Gordon parku neki mladi pototnež. Deklico so našli hoditi kot omamljeno v Gordon parku ob vznožju E. 82. ceste, kjer jo je opazil neki avtomobilist, ki jo je peljal najprej na njen dom, pozneje pa v bolnišnico, kjer se nahaja pod opazovanjem.

Slovenski radio

V nedeljo od 1:00 do 1:30 popoldne bo zopet nastopil na slovenskem radio-programu kvartet izbornih pevcev, sestoječ iz Johna Samse, Edwarda in Franka Bradača in Johna Lubeta. Omenjeni pevci bodo zapeli sledeče pesmi: V Šmihelu 'no hišco imam. Kaj pa ti pobič in Dekle, kdo bo tebe troštov. Ker so pri svojem zadnjem nastopu nudili ti pevci s svojim res ubranim petjem veliko lepega užitka, opozarjamo javnost, da tudi to nedeljo, 28. decembra, ne pozabi njihovega nastopa.

Defense bondi

Članice društ. Waterloo Grove št. 110 W. C. so izvolile na glavni letni seji, da kupijo za $200 vojnih bondov.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto $5.50
za 6 mesecev ....$3.00; za 3 mesece $1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto $6.00
za 6 mesecev ....$3.25; za 3 mesece $2.00
Za Zedinjene države, za celo leto $4.50
za 6 mesecev ....$2.50; za 3 mesece $1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:
Za celo leto ....$8.00; za 6 mesecev $4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZATAJEVANI POLOM

"Izza 22. junija se vrši bitka odločilne važnosti za ves svet, ker je ta bitka mejnik nove dobe."

¶

"Mi nismo imeli nobene ideje, kako gigantske so bile priprave tega sovražnika (Sovjetske Rusije) proti Nemčiji in ostali Evropi, kar lahko šele danes povem. To pa povem danes lahko zato, ker hkratu lahko zatrdim, da je ta sovražnik zlomljen in ne bo nikoli več vstal."

¶

"Ko bo ta vojna končana, bo nemški vojak tisti, ki jo bo izvojeval."

¶

"Nemško ljudstvo sme biti danes ponosno. Ono ima najboljše politične voditelje, najboljše generale, najboljše inženirje in ekonomske organizatorje in tudi najboljše delavce, najboljše kmete, najboljše ljudi."

¶

Kakšna porogljivost je v gornjih besedah nemškega diktatorja Hitlerja, ki jih je izpregovoril pred nekaj tedni, v primeri z besedami, katere je govoril v nedeljo, ko je obravnaval o umiku svojih čet iz Rusije in ko je naznanil odstavitev maršala Brauchitscha od vrhovnega poveljstva nad nemškimi četami! Prve štiri famozne odstavke je izgovoril Hitler dne 3. oktobra. Ako se poglobimo v besede njegovega zadnjega govora, vidimo, da ne more ž njimi utajiti dejstva, da je dobil njegov Tretji rajh strašen udarec.

Že dolgo se je smatralo, da bo prvi resen nemški vojaški poraz dal signal za homatije v notranjosti Nemčije in zavojevanih dežel. Strašen poraz nemških armad v Rusiji, je ta signal. Hitlerjev govor, njegov prevzem vojaškega poveljstva in apel propagandnega ministra Goebbelsa v soboto na nemški narod, vse to naj deluje kot blazina, ki naj ublaži prvi šok.

Nikar ne prezrimo dejstva, da je ljudstvo Nemčije že skoraj devet let na stališču vojne ekonomije. Že od leta 1933 si morajo Nemci zategovati svoje pasove. Res, nemška armada je izvojevala mnogo zmag, toda te zmage so prazne in brez vrednosti. Veliko napredovanje v Rusiji, o katerem se je Hitler bahal v svojem govoru meseca oktobra, ko je rekel, da je Rusija zlomljena in da ne bo nikoli več vstala, je Nemce drago stalo, kajti racije mesa v Nemčiji so za to zimo zmanjšanje za polovico. Plena, katerega so Nemci navlekli domov iz poraženih dežel Evrope in kateri je začasno olajšal gospodarsko stanje nemškega ljudstva, ni bilo v Rusiji, kjer so izvajali Rusi politiko opustošene in požgane zemlje. Rusko ljudstvo ni pustilo ničesar svojim zavojevalcem.

Napačno pa bi bilo domnevati, da ker preti nemškemu ljudstvu nadaljna trda zima in ker so doživele nemške armade poraze v Rusiji, da so Nemci zdaj na koncu svojih pridobitvenih virov. To, kar se dogaja zdaj, je najbrže začetek konca, ni pa še konec sam. Tretji rajh se ne bo meni nič, tebi nič zrušil! Tretji rajh bo treba poraziti na bojnem polju.

Nacijsko propagando bo treba zasledovati skrajno pazljivo. Goebbelsova propagandna mašina si bo prizadevala, celo te težkoče obrniti Nemčiji v prid. Javna diskuzija o teh nemških težkočah je bila absolutno potrebna, kajti med ljudstvom bi se porodilo samo sumničenje, če bi nemški voditelji to kratkomalo ignorirali. Njihova priznanja pa so namenjena tudi za to, da narede vtis za zunanji svet. V Hitlerjevi izjavi, da bo Nemčija do pomladi vodila samo defenzivo ali obrambno vojno, tiči po vsej priliki tajen trik. Ako bi se verjelo Hitlerjevi besedi, bi se svet zopet znašel nabrže pred velikim presenečenjem, v kakršnih je Hitler nedosežen mojster.

Ako je Nemčija omotična zaradi debakla, ki ga je doživela v Rusiji—in da je omotična, o tem ni dvoma—tedaj moramo samo vedeti, da je napočil čas za podvojitev vseh naših prizadevanj. Danes vidimo, da "najboljši generali" niso mogli dati "najboljšemu ljudstvu" tega, kar so mu bili obljubili. "Odloke svetovne važnosti," o katerih pravi Hitler, da stoji Nemčija pred njimi, morajo zdaj napraviti demokratske države, ne pa Hitlerjeva Nemčija. Hitler, tvorec paradižev, je izgubil sedaj svojo največjo igro. Zdaj je na njegovih sovražnikih ležeče, da se upro s svojimi pleči in da potisnejo z vsemi svojimi mečmi do končne zmage.

VJG

UREDNIKOVA POŠTA

PISMO SLOVENSKEGA VOJAKA

Draga Jack in Mary:

Ne zamerita ker vama nisem toliko časa nič pisal ker v resnici nimam časa, ker smo zelo zaposleni. Saj vesta, da so nas vzeli sem, da se učimo, ne pa da bi pisma pisarili. Bom pa skušal sedaj malo opisat, kako se imamo in kako se mi kaj dopade tukaj pri vojakih. Zelo zanimivo življenje, vse drugače od prejšnjega in ves drugačen red. Doma sem moral sam sebe zapoditi spat, drugače je bilo kar hitro čez polnoč. Tukaj nam pa lepo povejo: ob tej uri morate iti spat in odnesemo lepo svoje ude k počitku. Da pa se ne bi zaležali in pomehkužili, nas večsih pokličajo ob 4:30 zjutraj, se odpravimo in dobimo zajtrk, ob 6. uri pa odkorakamo kakšnih 13 milj daleč na vaje. Seveda ne prazni, ampak imamo na hrbtu 60 funtov teže, in čez nekaj časa pa že začne teči pot po obrazu in životu in tako lepo teče, da je kaj. Pa si mislim, koliko denarja morajo ljudje potrošit za zdravila, da se lahko spotijo, mi pa kar brez vsakega denarja smo tako lepo mokri in zdravi, da je kaj. In v teh lepih mislih me pa včasih zmoti hurje oko (da bi ga petelin brcnil) ker ga nisem še popolnoma zgubil in kadar ga bom, mi ne bo prav nič žal po njem.

Po dokončanih vajah se pa zopet vrnemo in pridemo domov okrog 6. ure zvečer, kjer dobimo večerjo ter jo tako slastno jemo, da nas je veselja gledat. Neko službo pa imamo tukaj, ki me pa v resnici jezi in ki jo mora vsak vojak opraviti enkrat na teden in to je K. P. kar pomeni delat v kuhinji. Takrat moram posodo pomivat za 260 ljudi in zraven še pol žaklja krompirja olupit. To bi se kregala kakšna ženica z možičkom, če bi ji ukazal pol žaklja krompirja olupit. No, jaz se pri vsej veliki jezi poleg krompirja potolažim, si mislim, tudi to je nekaj dobrega, če bom imel srečo, kadar domov pridem, in bom dobil kako deklico, ker že znam, ji bom pomagal posodo pomivat in krompir lupit, ona mi bo pa na srce "pihala." Nekaj se mi pa zelo dopade in to je streljat. Jaz sem pri brzostrelnih kanonih, kateri so protiletalski. Da so res hitri, naj navedem sledeče. Kadar je treba, jih v 20-tih sekundah popolnoma pripravimo za akcijo in vsak top izstreli po 200 krogel na minuto, in to tako lepo poka, da je veselje poslušat. Takrat si mislim, škoda da ni naših Jadrančanov in Jadrančank tukaj, da bi zapeli tisto, "Nič se ne jokajte, saj pojete z nami, ve boste kuhale (tudi krompir lupile), mi pa streljali." In pa tisto, "Jaz nate ne bom pozabila, zapisan si sredi srca, in v srcu te bodem nosila, do konca življenja svojega." To bi ga pihnili, kaj ne, Fredi. Da bi se pa kateri ne prestrašil vojaških "križev in težav," naj navedem sledeče: odkar sem tukaj, sem se zredil za 10 funtov tako, da morajo sedaj moje noge nositi 192 funtov moje lastne teže.

Mislil sem, da bom dobil za božič nekaj dni dopusta, toda kakor izgleda, ne bo nič ker ga je ta pritlikavi Japonček nekaj pokidal. Če mi nanese, jaz jih bom tako z veseljem klatil kakor hruške iz drevesa, dokler jih ne bo pamet srečala ali pa oni njo, ker so naredili toliko "trubelna" tudi našim brhkim dekletom, da jim je morala naša vlada toliko fantov odvzet in jih k vojakom poslat.

Če vidita katere od Jadrana, jih pozdravita.

Ob koncu pisanja vas vse lepo pozdravim in vam želim vesele božične praznike in srečno novo leto, enako vsem Clevelandčanom in Clevelandčankom, saj so vsi dobri ljudje.

Pozdravljeni!
Bivši Jadrančan,

Pvt. Joseph Delost Jr.
Bttry. A 2nd Bn.
Fort Eustis, Va.

Božična veselica kluba 49, JSZ

Cleveland, O. — Božični prazniki so zopet tu. Nekateri se jih upravičeno veselijo, a drugim so le še prijeten spomin na brezskrbna otroška leta. Letošnji božič prinaša nešteto gorja milijonskim množicam, po zaslugi blaznega Hitlerja, častihlepnega Mussolinija in imperijalističnega mikada.

Ta, s krvjo oškropljena trojica ne pozna sentimentalnega razpoloženja, niti izreka: mir ljudem na zemlji! Namesto božičnih daril, nam pošiljajo smrtonosne bombe, torpede in bajonete. Namesto mednarodne sloge in napredka, nam bo ta trojica uničila delavsko gibanje, civilizacijo in kulturo, za katero so se narodi žrtvovali mnogo let.

Stališče kluba 49, JSZ z ozirom na tekočo vojno je; da se Hitlerja in njegove priveske temeljito porazi in da se na mirovni konferenci napravijo načrti za preprečitev vsake vojne v bodočnosti. Dalje naj se odpravijo vzroki vojn, ki so predvsem ekonomski. Ako se to zgodi, bomo v bodoče obhajali božične praznike v miru in zadovoljstvu.

Kot običajno, tako tudi letos priredi kljub št. 49, božično veselico v četrtek zvečer dne 25. decembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Te veselice so postale že klubova tradicija. Poleg starejše generacije, ki se po svoje zabava, prihaja na te veselice tudi mnogo mladine, ki se ob zvokih dobre godbe pošteno napleše. Seveda bo postrežba v vseh ozirih zadovoljiva. Za ples bo igrala znana godba bratov Kristof. Rojaki so vljudno vabljeni, da nas posetijo!

F. Č.

Novi uradniki

Odborniki društva "Vipavski raj", št. 312 SNPJ za leto 1942 so sledeči: predsednik Andy Božič; podpredsednik John Strancar Jr.; tajnik John Strancar, Sr., 716 E. 159 St., blagajnik Krist Marc, zapisnikar Joe Kartel. — Nadzorni odbor: Louis Cebron, Louis Petrovčič in Louis Bezek. — Zdravniki dr. Skur, dr. Rottar in dr. Opaskar. — Seje se vršijo vsak tretji petek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Z sobratskim pozdravom
John Strancar, tajnik

Glasbena Matica

Opozarjam pevce in pevke Glasbene matice, da se vrši prihodnja pevska vaja v petek, 26. decembra v navadnih prostorih. Dolžnost vsakega je, da je točno na mestu.

Naznanjam, da je pristopilo v naš krog podpornih članov "Delavsko kulturno društvo "Ljudski oder" iz Buenov Airesa, Argentina.

(Daleč segajo korenine Glasbene matice.)

Pozrav

Tajnik.

Silvestrovo v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Kljub razburkanemu življenju, v katerem nam dnevi, meseci in leta hitro potekajo, malokdaj pomislimo, da z njimi tudi naše življenje beži k zatonu. Ameriška hitrica, nervozna ameriška produkcijska tekma in borba za obstanek nam ne da dovolj časa, da bi dovolj jasno ocenili je-li vredno ali nevredno živeti življenje, katero je prepreženo in povezano z trdo borbo in skrbjo.

Komaj se okrog ozremo in čudež zapazimo, da je desetletje za nami. Čudovito hitro to gre — želel bi se človek odpočiti, sede, laže in končano je vse.

Če greš kropiti sorodnika, prijatelja ali znanca in ko mu zreš v otopel obraz, pa se vprašaš ali je bilo njegovo življenje vredno živeti? Našel boš največkrat odgovor Ne. Vprašal se boš po temu "ne" in pronašel boš, da ga je materijalno življenje suženstvo okovalo, stisnilo in privijalo okove, dokler ni podlegel.

Knjiga njegovega življenja je bila kratka povest: delo, trpljenje, skrb in garanje za druge.

Če listaš po njegovi knjigi življenja, boš našel prazno stran, kjer bi moralo biti zapi-

(Dalje na 3. str.)

ŠKRAT

NOTARJEV NOS

Humoreska

Po njegovem se je francoski narod delil na tri razrede; na duhovščino, na plemenitaše in na tretji stan. Spoštovanja vredno naziranje, kakršnega je majhno število senatorjev še danes ta dan. Sebe je skromno prišteval med prve v tretjem stanu, nekoliko že zaradi skrivnega hrepenenja, da bi si kupil uradno plemstvo. Globoko je zaničeval široke plasti francoskega naroda, kmečko in delavsko sodrgo, ki ji pravijo ljudstvo ali prostaška množica. Zaradi ozirov do svoje prijazne osebe, ki jo je na vso moč ljubil in se zanjo pehal, se je ljudstva izogibal, kar se je dalo. Bil je vitek, zdrav in krepak kakor ščuka v vodi in prepričan je bil, da so ti ljudje ribiče, ki jih je Previdnost ustvarila nalašč za to, da rede gospe ščuke.

Sicer je bil pa prijeten človek, kakor skoraj vsi samopašneži; spoštovali so ga na sodišču, v krožku, v notarski zbornici, v družbi sv. Vincencija Pavlanskega in v borilni dvorani; bil je imeniten sabljač, dober pivec, velikodušen ljubimec, kadar se je kam zagledal, zanesljiv prijatelj ljudem svoje vrste, najljubeznivejši upnik, kadar je pobrisal obresti svoje glavnice, izbirčen po svojem okusu, lično napravljen, snažen kakor nov zlatnik, goreč ob nedeljah pri božji službi v cerkvi sv. Tomaža Akvinskega, ob ponedeljkih, sredah in petkih pa v foyerju Opere; bil je fizično in moralno najpopolnejši gentleman svojega časa, le žal, da je moral zaradi kratkovidnosti nositi očala. Ali mi je treba praviti, da so bila njegova očala zlata, najfinejša, najlažja, najelegantnejša, kolikor jih je slavni Mathieu Luna na Zlatarskem nabrežju sploh kdaj napravil?

Ni jih nosil vedno, ampak nateknil si jih je samo v svoji pisarni ali pa pri strankah, kadar je hotel prečitati kako listino. Verjemite pa, da je ob ponedeljkih, sredah in petkih, ko je vstopil v plesni foyer, skrbno odkril svoje lepe oči.

Tedaj ni nobeno bikonkavno steklo zakrivalo njegovega pogleda. Priznavam, da ni prav nič videl, ker je pozdravil včasih tudi kakšno statistko za operno zvezdo; bil je pa odločen kakor Aleksander, ko je korakal v Babilon. Zato so mu deklice baletnega zbora, ki si tako rade izmišljujejo priimke, rekle Zmagoslavni. Dobrodušni okrogli Turčin, ki je bil za tajnika na poslaništvu, je bil Božji volek, nekemu državnemu svetniku so rekle Čemerika, glavni tajnik prosvetnega ministrstva, ki je bil živahen in prepirljiv, se je imenoval gospod Dudeldaj.

Zato je pa dobila mala Eliza Champagneva, ki so ji rekli tudi Champagneva II., priimek Dudeldajčka, ko je nehala biti voditeljica baleta in postala samostojna plesalka.

Moji zunanji čitatelji (če ta povest sploh pride preko afriških utrdb) bodo minuto ali dve razmišljali o rednih vrsticah. Kar od tukaj že slišim sto in sto vprašanj, ki jih bodo na tihem zastavljali pisatelju. "Kaj je plesni foyer?

In baletni zbor? In operne zvezde? In voditeljice baleta? In samostojne plesalke? In statistke? In glavni tajniki, ki zajdejo tudi med tak svet in pridejo v nevarnost, da dobe priimek. In nazadnje, ako to, da je prihajal resen, soliden in spodoben človek, kakršen je bil gospod Alfred L'Ambert, po trikrat na teden v plesni foyer?"

Ej prijatelji, prav zato, ker je bil resen, soliden in spodoben. Plesni fayer je bil takrat prostran kvadratni salon, ki je imel ob straneh stare, rdeče, žametne klopi. Shajala se je pa v njem vsa znamenitejša pariška gospoda.

Tja niso zahajali samo finančniki, državni svetniki, glavni tajniki, ampak tudi vojvode in princi, poslanci, prefekti in papeževi posvetni moči najbolj vdani senatorji; samo prelatov ni bilo. Tam je človek videl oženjene ministre, še celo naše najbolj oženjene ministre. Če pravim, da jih je človek videl, še nečem reči, da sem jih videl jaz; saj si lahko mislite, da bore novinarska para tja ni tako lahko prišla kakor v kakšen mlin. Ključe do te hespiredske dvorane tišči v rokah sam minister; če njegova ekscelenca neče, ne pride nihče vanjo. Zato bi bilo pa treba videti vse tisto tekmovanje, vso tisto ljubosumnost in vse tiste spletke! Koliko vlad je padlo pod najrazličnejšimi pretvezami, v resnici pa samo zato, ker hočejo biti vsi državniki v plesnem foyerju prvi! Pa nikar ne mislite, da je zahajala ta gospoda tja, ker so jo mikale prepovedane zabave! Kaj še, ona se je le vnemala za širjenje najvišje aristokratske in politične umetnosti.

(Nadaljevanje)

KUPUJTE VOJNE OBVEZNICE IN ZNAMKE!

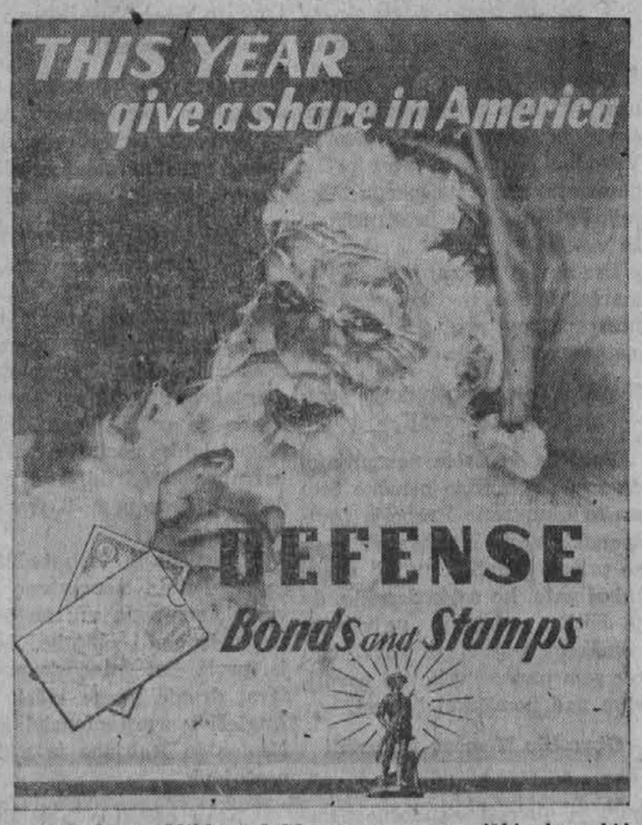

Tudi sv. Miklavž lahko pomaga ameriški obrambi! Gornji lepak naj spominja Amerikance, da lahko pomagajo ameriškemu obrambnemu programu letošnji božič s tem, če priložijo običajnim božičnim darilom tudi vojne obveznice in znamke. Storite svojo dolžnost in pomagajte demokraciji in svobodi do zmage!

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

JOS. ŽELE IN SINOVI
POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 East 152nd Street Tel.: KEnmore 3118

PREŠERNOVA

Napisal: E. JUSTIN

Prav v kotu, kjer se smešno spenja sv. Jurij na konju: lesen kipec gotičnega mojstra, je moj mali, srčni predel. V tem srčnem predelu stoji vitrina, ob njenem vznožju pa počiva Ganglova mojstrovina: lik Franceta Prešerna. Samo tenka lesena stena loči to plastično glavo našega olimpijca od majhne kasete, katera hrani poleg zasebnih zapiskov tudi njegove nesmrtne rokopise.

V mraku, ob topli peči in s pokojnim razpoloženjem čutim željo, da bi otipaval te orumenele lističe—prav danes ob dnevu burkastih misli in čudnega hotenja . . .

Nočem luči, saj mi pramen svetlobe tam iz peči sveti kar dovolj, ko listam po teh toplih besedah mehkega zvoka Francetovega starinskega jezika.

"Prešernovo?" z velikim vprašajem — tudi ta iztržek nekega lista sem shranil. Samo dve vrsti poseduje ta lisasta krpa papirja—ampak dovolj humorja. V sobi je mrak, pa se mi kar lahkotno rišejo veseli dogodki v dneh pred dobrimi sto leti.

*

V najbolj tesni ljubljanski ulici, poleg skromne menjalnice Ahasverovega potomca, leži majhna in prijazna krčma. V njej streže že dolgo let še vedno brhka Tončka Šarabonova.

V grajskem zvoniku bije kladivo osmo uro, ko vstopi v krčmo France Prešeren. S kratkim, podrsajočim korakom gre mimo točilnice v srednjo sobo, na svoj kot tam ob veliki lončeni peči.

"Tako prijetno se tu sedi!" si misli. "Od leve nimaš prepiha, od desne te pa prijetno drami toplina in vzpodbuja v hudomušnost, da te nehote spominja objemov brhkega dekliča.

Ni še dobro otresel ivja s svojih dolgih kodrov. Že stoji pred njim njegov običajni polič. Razsvetljava sobe nekoli ščemi pesnika, zato mežikajoče iz polpriprtih oči opazuje iskrečo se kapljico, pri tem si pa z levico nateguje nekoliko preozko, po tedanji modi urezano hlačnico na desnem kolku.

"Ni čudno, da se utisne koleno v tako hlačno cev," premišljuje in otipava z očmi desno pogačico. "Ta oblika patele me spominja najnovejših krušnih kolačkov—tudi novotarija dunajskih pekov, ki so jo seveda naši kaj hitro posneli . . . lepo za oči, drago za usta! E, peki ti so prebrisani!" — in se zadovoljno nasmehne, ko se spomni jutranjega pogovora dveh klientov. Samo tanka lesena stena loči njegovo delovno mizo od čakalnice v advokaturi šefa dr. Chrobata. Sedaj se je šele spomnil, da je bil to Frlinov Tonček, ki je zjutraj dokazoval svojemu znancu, da sta pek in mesar za malega človeka isto, kar za petičnega meščana zdravnik in advokat; namreč oba te gulita na svoj način. Nehote se je Prešeren strinjal s to izjavo, posebno glede advokatov, saj je bil sam mnogokrat priča krivic, ki jih je doživljal slovenski kmet pač zaradi svoje kmetiške trme.

Saj je ravno on sam nedavno komaj prepričal Tavžlovega Miho da je opustil tožbo zaradi podplutega udarca, katerega je pač zaslužil in prejel v tako izdatni meri. Miha je sicer Prešernu dokazoval, da je upravičen in ne more pustiti, da se delajo njemu in njegovi Neži takile očitki in to od Toneta, ki je nekoč lazil na Nežo. "Ona je, veste moja žena!" mu je zaključil Miha svoja dokazovanja.

"Pa vendar," ga je pobaral Prešeren, "kako je pa prišlo do tega pretepa — kako?"

Zopet mu je Miha razlagal, da je bil takrat pač nekoliko vinjen in da čuti ob taki priliki neznansko moč in je tega nemaniča spogledoval od glave do nog in nazaj. Takrat je vstal Tone in mu preko mize z mezincem svoje desnice povrtal v konico nosu, zraven pa zabasiral: "Sram te bodi, Miha! Ti pijančuješ in zapravljaš grunt — žena pa, reva ,bosa v postelji leži!" Mihi je zavrela kri in je preizkusil svojo moč na prsih nasprotnikovih. — Tone njega nazaj in tako je sedaj s podplutbo tu.

"Ampak človek božji," se je zasmejal Prešeren, "vendar ne boš trdil, da leži tvoja Neža obuta s copatami ali celo čevlji v postelji!" . . .

Spet se Prešeren nesmehne, ko se spominja dogodka, kako je prihranil lepe denarce Mihi, ki ni slab človek, pač pa je bolj počasne pameti.

*

Ravnokar je nesla zastavna Tončka dišečo pečenico mimo njega, ko je skozi trepalnice povjemal njene rahlo zibajoče se boke. "Veliko je pa je, veliko," je vzdihnil "in nekaj dni dopusta bi si pač moral vzeti tisti, ki bi jo hotel pošteno otipati . . . In je vrtal dalje po njeni obilni katedrali, zdrknil s pogledom preko precej prekratkega krila, ko se naenkrat spomni Smoleta.

"Kako, da ni še Andreja — navadno je točen! E, ampak Andrej, ta jih pa ve in pozna! Bog vedi, ali je res tisto, kar nam je nedavno pripovedoval? . . ." razvija Prešeren svoje misli dalje. "No, še čop se je smejal temu pripovedovanju. Pa bo že res tako. Čakaj, kako je že dokazoval, da sta mu v življenju dva ženska značaja zelo značilna. In sicer jih spozna po žepih. Če ima ženska na levi strani krila žep, kakor mi možje, je radodarna v ljubezni; žep je na srčni strani in na srčni strani je prav vsaka občutljiva. Če pa nima žepa na srčni strani, ga ima prav gotovo na desni — taka je potem štedljiva, ker hrani v njem nogavico z drobižem. Ampak tale naša Tončika, kaj pa ta?" premišljuje France — "e, ta ima pa gotovo odprtino v krilu na obe strani. Saj jo pozna, štedljiva je, pa tudi, kar se tiče ljubezni, ima precej radodarno srce . . ."

"Ampak vseeno, pošteno se boš zakasnil, bratec Andrej," nadaljuje in upira oči zdaj v miniaturne citre, ki vise nad vrati in vsakokrat z ubranimi glasovi opozorijo za jetno Tončko na novega gosta.

"Pa kako se je takrat Čop smejal potovki Jeri, da, Andrej ima pa zares zdrav humor!" odvija Prešeren misel ter si ponavlja veselo zgodbico ki se je odigrala nedavno ob sejmu v gneči na dvorišču Smoletove krčme.

Ko je Smole takrat hudomušno predel zbrani družbi svoje domislice o ženskem značaju in žepih, je pač podprl svojo takratno trditev z zgodbo o Jeri, ki je o njej bilo znano, da je zelo štedljiva in je takrat sama nehote priznala da ima žep na desni strani nabranega krila. V gneči ji je neki nepridiprav vzel iz žepa nogavico z vsemi prihranki. Mestni stražnik je imel pač svoje postavne pomisleke, da je Jerco odkritosrčno pobaral:

"Ampak, Jera, saj imaš žep na desni takole kakor mi pri hlačah, pa bi vendar lahko čutila, da ti tuja roka brodi po njem?"

"Oooja . . . saj sem tudi čutila, pa še kako čutila, samo sem si mislila, da ima ta zlomek poštene namene!"

*

Domislek za domislekom se je vrstil v Prešernovi glavi in čutil je prijetno sproščenje. "V pustu bo post," si je mislil. V vonju vinskih hlapov si je zaželel puhanja.

"Tončka — cigare!" je zaklical. In že je bila tu, brhka, ne pa več tako mlada natakarica. Postavila je na mizo pred prijetnega gosta pleteno bidermajersko košarico, napolnjeno s tobačnimi izdelki. Ko je blodil Prešernov pogled brez cilja preko šteivlnih gostov, je rahlo otipaval trdoto sladke travice. Od tam mu spolze oči preko prstov na cigaro, od to pa na notranjost polodprtega pokrova. Košarica je bila dunajskega izdelka in njegove zenice so preletele napis v koničasti gotici. Napis je opozarjal vsakega gosta, da se vzeto blago ne dobi kar tako in da je treba takoj plačati.

Že hoče napraviti Tončki šegavo pripombo, ko opazi, da je Tončka že spet skopnela v postrežbo ostalih omizij. Poredno zabliska s priprtimi očmi, se rahlo nasmehne, da sta se mu napravili v licu ljubki jamici, nagne glavo malce na levo, poseže v telovnik in zapiše pod zgornje opozorilo svojo domislico.

*

Po končanem delu se je pač čudno zdelo Tončki, da so ravno danes gostje neprenehoma zahtevali košarico, tako da je ostalo od vsega le še nekaj zrahljanih cigar.

Znana je bila tedanji Ljubljani duhomušnost Prešernova. Kjer koli je bil, je vzbujala njegova osebnost splošno pozornost. Opazovali so tudi takrat v krčmi njegovo kretnjo, zato je romala košarica kaj hitro od mize do mize ter napravljala veselo pustno razpoloženje.

Tončka je bila krepko dekle, imela je široka usta in močno srce, okusila je v življenju marsikaj in v preteklosti je bila bogato izkušena. Sicer so ji pač tudi njena leta dajala to pravico. V življenju je imela le dvoje želja: moža in pa majhno pesnitev "prešmentanega dohtarja."

Ko je tisto noč pri lojevki ob zastrtem oknu ogledovala svoj izkupiček za cigare, ji je obviselo oko na dveh lepo zaokroženih, kakor z žensko roko pisanih vrstah. Vsa kri ji je kušknila v lica, da so napeto zagorela. Malo je pomislila nato pa z noževo konico prav pazljivo odtrgala tisti del lista. Ta iztržek je skrbno shranila v svoj molitvenik...

Na iztržku je bilo napisano tole:

Samu Tonzhka Sharabon,
Ta ti da boshi lon!

Dr. Presheren

Delna zatemnitev

Na sliki vidimo Kapitolj v Washingtonu tekom nedavne delne zatemnitve.

Ujetnik osišča

Godfrey Anderson, ameriški časnikar, katerega je zajelo osišče, v Libiji.

Napad Japoncev

Na sliki vidimo parado pred rojašnicami v Honolulu, kateri raj so te dni napadli Japonci. Parado si ogleduje predsednik Roosevelt, katerega kaže puščica.

Odlična kemika

Profesor R. J. Williams iz Texasa, ki je dobil kolajno Columbia vseučilišča za svoje zasluge za kemijo, spodaj pa je njegov brat dr. R. B. Williams ki je prejel prav tako kolajno za izolacijo vitamina B1.

Idila v vojni

Na sliki vidimo štorkljo, ki mirno gnezdi na dimniku neke porušene hiše v Rusiji.

Poveljnik azijske mornarice

Admiral Thomas C. Hart, poveljnik mornarice na Daljnem vzhodu.

Holandsko letalo

Na sliki je holandsko bojno letalo, kakršna branijo Holandsko Vzhodno Indijo pred Japonci. Letalo proizvaja 350 milj brzine na uro in je oboroženo s štirim 50-kalibrskimi strojnicami.

Slepec izpregledal

Bernard M. Kellmurray, iz New Haven, Conn., ki je po treh letih nenadoma zopet izpregledal. Poleg njega je njegov zvesti pes, ki ga je vodil, ko je bil mladenič slep.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730

Urednikova pošta

(Dalje s 2. strani)

sano veselje in sreča. Kako temu odpomoreš čitaj sledeče:

Pridi ti in s teboj vsi domači, prijatelji in znanci na Silvestrov večer v Slovenski dom na Holmes Ave. in našel boš tam veselje in zabavo, katera bo vredna, da jo vknjižiš v knjigo življenja. Našel boš tam Krištof orkester, našel vesele obraze, dobre prijatelje in znance, fino pijačo in najboljšo zabavo.

Ne čmiri se doma, leta prehitro beže, vsega ti bo na temu svetu ostalo.

Veselje in zabava ti bo podaljšala leta. Bodi točen, da bo dalje časa "luštno" in "fletno".

Vrata dvorane se odpro ob 7. uri zvečer in pol ure za tem pa prične godba in ples.

Če prideš na naše Silvestrovo, boš ustregel sebi in korporaciji Slovenskega doma, ker ima še precej dolga.

K obilni udeležbi vludno vabi Tajništvo Slovenskega doma.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želita vsem prijateljem in znancem

Joseph in Pauline Birk

6220 St. Clair Ave.

SLOVENSKA GOSTILNA

Dobro idoča grocerija in mesnice

naprodaj. V slovenski naselbini. Z ali brez opreme. Cena zelo zmerna. V zidanem poslopju. Vprašajte v uradu Enakopravnosti ali pokličite HEnd. 5311.

NAZNANILO našim slovenskem prijateljem

Imamo za vas 1942 koledar in almanah, vreden najmanj 45c, zastonj. Samo vprašajte zanj. Le za odrasle.

John E. Cass, Ph C
LEKARNAR
797 E. 185 St. *KEn. 2877*

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem

Imamo še veliko zalogo ženskih in otroških sukenj in obleke in drugih lepih daril za celo družino.

BLAGO PRVOVRSTNO
CENE NIZKE

Pridite in oglejte si!

ANZLOVAR'S

Vogal E. 62. ceste in St. Clair Ave.

FRANCE BEVK 30

LJUDJE POD OSOJNIKOM

"Pa počivaj, če ne moreš," mu je rekel oče nekoč, ko je opazil njegovo opotekajočo se hojo.

France se je oprl ob gaber in si obrisal znonjo čelo. Lovil je sapo, kakor da ga hoče zadušiti; bil je bled ko mrtvaški prt.

"Ali boš mogel domov?"

France je samo prikimal.

Od tistega dne ga oče ni več priganjal k delu. Fantu se je v odpočivanju vrnil videz zdravja. V obraz mu je dehnila rahla rdečica, kdaj pa kdaj mu je nasmeh razširil lica.

Ko je umrla Jernačevka, je bil za pogrebca in je težko donesel. Obiskal je Minko, ki je vsa zavzeta sklenila roke.

"Moj Bog, kakšen pa si!"

"Kakšen?" ga je strah stisnil za grlo.

"Kakor mrlič . . . "

Prosila ga je, naj ostane čez noč pri fari, a naslednjega dne naj se odpelje k zdravniku. Ni je ubogal. Svojeglavno je stresel z rameni. Da bo zdaj manj dela, je rekel. Čez zimo bo ozdravel. Saj pije čaje.

Ko se je vračal v Krnico, je trikrat počival med potjo.

Mati se ga je prestrašila.

"Lezi na peč," mu je rekla, "da se prepotiš! Nocoj bomo pekli kruh!"

Ponoči mu je postalo slabo, zgrabil se je za prsi in bruhnil kri. Mati je zavpila in zbudila očeta. Ta je stal pred njim in zmajal z glavo; ni si vedel svetovati. France je ležal vznak in težko dihal.

"Umrl bo!" je zajavkala Katra.

"Eh — kaj neki bo umrl!" se je otresel Krivec.

In vendar ni sam sebi nič več verjel. Neka temna slutnja ga je kot koščeni prsti zgrabila za srce. V hiši so se vedno zatekali le k domačim zdravilom, — zdravniki so jim bili potrata denarja. Zdajci se je Krivec spomnil na Lojzeta, ki si je bil naglo opomogel pred leti. V strašni stiski, ki ga je bila obšla, se je odločil, da se odpelje v mesto.

"Jutri dopoldne se vrnem," je rekel.

Še pred jutrom se je odpravil na pot. Hodil je s sklonjeno glavo, težki koraki so gluho odmevali v noč.

58.

Vlak je odpeljal s postaje. V kotu voza je sedel Krivec; z roko je tiščal steklenico z zdravili; bal se je, da je ne razbije: V mislih je plaval pred njim podolgovati zdravnikov obraz, ki se mu je daljšal čimdalje bolj, ko mu je pripovedoval o sinovi bolezni,

"Čemu ste čakali?" je zmajeval z glavo. "Moral bi ga preiskati."

"Saj bo tudi tako dobro," se je Krivec zbal stroškov. "Dajte mi zdravila!"

Temna tekočina, ki jo je nosil s seboj v steklenici, se mu je zdela poceni. Ali so mar zdravila slaba? Mož se je zdrznil ob tej misli. Tedaj je zaslišal za seboj domačo govorico. Vesele besede in smeh. Začuden se je ozrl.

Za njim je sedela Jerica, a poleg nje Vid, njima nasproti Zormanov Rudi. Fanta sta se vračala od vojakov. Jerica je bila odpovedala službo. Zdaj ni imela nič več iskati v mestu.

Tako so bili vsi zaverovani v vesel razgovor, da ga niso opazili. Bilo mu je ljubše, da je sam. Potuhnil se je, se ves sključil in gledal skozi okno. Strmel je v zidove, v zelene bregove, v drevesa, v hiše, ki so bežale mino. Ves se je pogrezal v zamolklo žalost in bojazen.

"Tudi ti bi se oženil," je rekel Rudi Vidu.

"V polžjo kajžico."

Če so le odprli usta, so se smejali.

"Kaj se boš delal neumnega! Saj vsi vemo, kakšna je tvoja polžja kajžica."

"S hišo se nevdar ne morem oženiti."

"Tudi zate že rase nevesta," ga je Jerica merila s porednim očesom.

"Če bi že ne rasla, bi bilo prepozno."

"Morda pa vemo že za njeno ime. Rozalka je lepo ime. Ne, Rudi?"

"Za Vida najlepše."

Vid je narahlo požvižgaval in gledal skozi okno.

"Saj res, Vid, tako napravimo," je sililo dekle. "Ko se vzameva midva, se oženi tudi ti. Bomo skupaj obhajali ženitovanje."

"Moji manjka še en zob; počakajta, da ji zrase!"

"Ne," je Rudi prijel Jerico za konce prstov, "tako dolgo pa midva ne bova čakala. Ne res, da ne?"

"Saj tudi Vid ne bo čakal. Ali si bosta mar z Jernačem sama kuhala?"

Vlak je zavozil na postajo, izstopili so. Tedaj so zagledali Krivca in mu segl v roko. Skup so se vozili? Pa se niso videli? Vesele, prijazne besede in smeh. Krivcu je dobro delo. Če je pomislil, kako so se ga ljudje izogibali še s pogledi, ko se je vozil od obravneve . . . Ob brezskrbni radosti fantov in deklet se mu je skoraj storilo inako. Bil je v zadregi, mudilo se mu je domov; od nestrpnosti se je nemiren prestopal z noge na nogo.

"Torej bomo skupaj hodili, da nas ne bo strah?"

"Po bližnjicah bom hodil. Mudi se mi."

"Samo liter ga bomo prej še izpili," je silil Vid.

"Ne, nič. Jaž ne. Ne morem. France je bolan, šel sem mu po zdravila. Že tako bom pozen."

Zdelo se je, da so šele tedaj opazili moževo potrtost, ki se mu ni poznala le v očeh in na obrazu, ampak v vsem telesu. Umolknili so in ga gledali.

"Pa ni tako hudo?" je Jerica sožalno zategnila.

Nič ni mogel odgovoriti. Gledali so za njim, ki se je odzibal po cesti, krenil na bližnjico in izginil med drevesi. Zasmilil se jim je.

59.

Prešel je bil komaj polovico cesti, ko ga je zajela noč. V temi je stežka razločil steze in klance pred seboj. V drevju je vpil čuk. Pod hribom je lajala lisica. Zdaj pa zdaj je zašumelo v listju. Obhajala ga je groza kot v mladosti.

Hkrati se mu je porajalo čudno malodušje. Sam ni vedel, odkod se je vzelo, vendar ga še nikoli ni občutil tako jasno kot tisto noč.

Da, da, če je le pomislil . . . Janezova krivda, Katrine besede, očitek v Tonetovih očeh, Ruparjevo naštevanje grehov in še in še — nič ga ni moglo geniti. Zadelo ga je le za trenotek; skorje, ki mu je oklepala dušo, mu ni predrlo. Zdaj je nenadoma stopilo vanj, kakor da je preskočilo iz mraka nekaj dotlej neznanega, mu raztopilo trdi oklep, da je pogledal vase. Samemu sebi se je zazdel kot bolnik pred smrtjo, ki dela težak obračun čez vse. Čez vse!

Kakor da se mu suče pred očmi velikansko kolo življenja, je obnavljal svojo preteklost. To sem storil in to in to. To sem opustil in to in to. Pregledoval je v duhu in videl, da se vse čudno prepleta in križa; dejanja niso v skladu ne s človeškim srcem ne s človeško vestjo.

Mimo njega so tekle ure neprestanega dela; minute, v katerih je grešil iz želje, da bi vse premagal, vse dosegel. Sinovom je ponujal kruha, ne srca. — Pred njim se je opotekal študent s krvavim telesom, omahovala Graparica z objokanimi očmi, Rupar je plezal nad prepadom. In Jernač in Košan s svojo gmajno in še drugi.

Kej so zdaj sinovi, ki jim je kratil počitek in smeh? Mladost se jim je morala potuhniti v notranjost in lagati. Vse je hotel objeti, vse vzeti, a še samega sebe ne more obseči . . .

Postal je in zastokal. Nato se je znova pognal dalje, se trgal po ozki stezi skozi grmovje, tipal čez brv in se opotekel po viseči poti skozi meline.

Tedaj se mu je zazdelo, da je zaslišal korake za seboj. Neka noga je razločno udarjala na pesek . . . prvič . . . drugič . . . tretjič . . . Prav kakor da hodi nekdo po njegovih stopinjah in naredi vsak korak za pol hipa kasneje kot on.

Postal je znova in se ozrl. — Nič. Vse je utihnilo. Še sence ni bilo. Le temno drevje, grmovje in noč.

Šel je dalje. Isto udarjanje neznanca kot poprej. Prisluhnil je med hojo. Slišal je čisto razločno, kako ne nekdo stopal najprej na peto, a nato pa na rste. Ni se več upal ozreti. Zdelo se mu je, da mu v hrbet veje sapa in hrope kot njegova. Tekel je, tudi oni je tekel za njim.

Smrt! Ob tej misli je čutil vsak las posebej na glavi. Obšla ga je bojazen za sina.

"Bog," je zastokal, "da bi ga le še našel živega! Da bi ga le še našel živega!"

Vroča molitev mu je šepetaje vrela iz prsi.

Nenadoma so utihnili koraki. Krivec se je zavedel, da stoji pred domom, da gori v hiši luč in se za šipami premikajo sence.

Ozrl se je. Nič. Za njim je stala le drobnica in iztezala veje v noč. Planil je v temno vežo, hlastno tipal po sajastem zidu, da bi našel vrata. Nekdo jih je odprl na stežj, širok pas svetlobe je planil v vežo.

Sredi izbe je obstal kot vkopan. V rokah je držal steklenico z zdravili. Brada mu je bila razmršena, od obraza mu je kapljal znoj.

France je ležal na postelji ob kamri. Ob vzglavju je sedela Košanka in tiščala svečo v rokah. Na klopi je sedela dekla. Gledala ga je kakor da je tujec, ki je po pomoti zašel v hišo. Katre ni bilo. Ob peči je slonel Jože z glavo na rokah. Zdelo se je, da je stoje zaspal.

"Kako mu je"? je vprašal tiho.

Mislil je, da France spi.

"Bolje mu še nikoli ni bilo," je rekla Košanka.

Krivec je občutil, kakor da mu je težka roka segla v prsi in mu stisnila srce do bolečine.

"Tu so zdravila," je postavil steklenico na mizo.

Košanka se je tožno nasmehnila.

(Dalje prihodnjič)

JAM SESSION
Thursday, Christmas Day
beginning at 2 p. m.
Yankovic Cafe
12 different Orchstras
Make Reservations Now for New Year's Eve.
Chicken Dinner - full course
SOUVENIRS and FAVORS
$4 Couple
Yankovic Cafe
528 E. 152nd St.
LIberty 9387

Išče se ženska
za delo v kuhinji, v restavraciji, od 4. uri popoldne do pol noči. Poizve se na 390 E. 156 St.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

Našim prijateljem
prav
vesele božične praznike
in
srečno novo leto
THE TELLING BELLE-VERNON CO.

Vesele božične praznike želi vsem
CHRISTMAS GREETINGS
Edward J. Kovačič
Councilman 23. varde
Se iskreno zahvaljuje vsem slovenskim državljanom, ki so mu dali zaupnico s tem, da so ga izvolili za svojega zastopnika v 23. vardi mestne zbornice.

DALJNOKLICNE ZVEZE BODO OBLOŽENE ZA *božič*

Operatorice za daljnoklice bodo zapisale rekord glede telefonskih klicev na božični večer in božični dan. Na tisoče oseb bo klicalo svoje prijatelje na vse kraje dežele. Ako se temu doda še številne zahteve, povzročene po vojni, bodo ti klici največja naloga v praznikih v vsej zgodovini telefonskega sistema . . .

Kljub dejstvu, da bo vse omrežje v rabi in vsaka operatorica za klice na daljavo v službi, pa bo zakasnitev za mnoge klice. Nekateri se sploh ne bodo izvedli. Mi bomo storili vse v svoji moči, da bomo obratovali klice kakor hitro mogoče. Prosim, napravite samo najpotrebnejše klice, bodite kratki in pokličite številko.

Prepričani smo, da to razumete.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

WELCOME TO
Lodge Loyalites No. 590, SNPJ
Christmas Dance
THURSDAY, December 25, 1941
at SLOV. HALL on HOLMES AVE.
Music by Frank Yankovich orchestra
Admission 35c